

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی
مدیری : آق جورہ اوغلی یوسف

ییل ۱۳۳۲ صائی ۵ ۵ مایس ۱۳۳۲ ییل ۵ جلد ۱۰ صائی ۱۰۹

نویان کوکله‌طاش:

— بو کیچه، دییه حایقیردی و اوته کیلرده اونی تعقیب ایتدیلر.

یاریم ساعت صکره اکرلرینک اوستنه آتلامش، اکیلش، یانلرنده ایپ مردیونلر آسیلی اولانجه سرعتلرینه کیده یورلردی. شیمدی و یاخود هیچ بروقت! شیبانی خان شهرده ناموجود، فرقه‌سی هر شیدن خبرسز و آمین بولنیوردی.

کیچه یاریسی سمرقندک دیوارلری اوستنده، اکلنجه باغچه‌لرنده دوردیله.

اونلر سسسزجه عاشقلر قاپی‌سنگ یانندن، اک آز محافظه ایدیلن دیوارلردن کجه جکلر، سکوتله پروزه قاپی‌نک اوکنده محافظری یره اوروب قاپیلری آجاقلردی.

بابر النده کی آدم‌لره چوگه‌چک قاپیدن یولی آجاقلردی.

کیچه ناصل سا کندی، ییلدزلر ناصل براق! یدی تختلر صره ایله سحره دوغرد کیده یورلردی. عجبا حیانتنک طالعی هانکیسی اداره ایدم یوردی. بابر قرا کلقده الی قلنجنک اوستنده صبرسزقله بر سس بکله یوردی. آیاقلرینه یموشاق بزلر ساریلان آت‌لرک آیاقلری سس جیقارما یوردی. دمیرک دمیره تمانسک یاباجنی سس بیله یوقدی. هرشی مزار قدر سا کندی.

قدر عجبا نه صاقلایوردی؟.. ایشته برنوبچی سی:

— کیجه‌نک ساعتدن نه خبر؟ حقیقت نه خبر؟

بر نانیه سوکرا کورولتی، بوغوشمه، قلنج شاقردیلری.

بابر

— قاپی‌ی، قاپی‌ی آچیکز! دیه حایقردی.

ضربه‌لر بر بومباردمان، سوکرا طاش و هر شیه هجوم، نهایت قابوده برلرزه، سوکرا بردنبره

آردینه قدر آجیلوریش!

بر نانیه سوکرا بابر قاپیلری کچمش، سمرقنده خان اولمشدی. شهرک او یویان سواقلرنده کچرکن

بونو بیله یوردی. برایکی سرسم دکامسی قابودن باقش، آکلار آ کلماز یرلر قیامش، تکریمی یه سجده

ایتمشدی. بوتون شهر بویله جه منته و سونجمله او یانمشدی. صباحه قارش قووالادقلری اوز بکلرک بر قسی

قاجش، بر قسی اولمشدی. بوتون اهالی حاضر یمکلریله سرایک بویوک کمرلی قابوسه کیش، یکی خانلرینک

موفقیتمی تبریک ایتمشدی.

پنجه‌دی

تورک‌لک شتونی

رایختاغ هیاتنک استانبولی زیارتی. — نیسانک ۱۱ نده استانبوله ورود ایدن رایختاغ هیاتی، نیسانک

۱۶ سنه قدر قالدق برلینه عودت ایتددر. مختلف فرقه‌لر روساسندن مرکب بو آلتی کیشک هیات عثمانی

پایتختنده، خاقان حضرتلری طرفندن شرف قبوله نائل اولدقلری کی، هر طرفدن صمیمی و حرارتی بر قبول

کورمشلردر. شرفلرینه بر قاج کره ضیافت و یریلش، اتحاد و ترقی فرقه‌سی نامنه و یریلن بویوک ضیافتده عثمانی

خارجیه ناظری، آلمانیا سفیری و رایختاغ محافظه‌کار فرقه‌سی رئیس طرفلرندن سیاست عمومیه‌جه پک زیاده

شایان دقت و اهمیت لفظلر ایراد ایدیلددر.

خارجیه ناظرینک نطق، چوق جدی مهم مسأله لردن آجیق بحث ایتمه سی جهتیله شیمدی یه قدر پلکده دیکلمه به. دیکمز نطاردن صایله بیلر. بو نطقک آلمان دوست و مسافر لریمزه خطاباً ایراد ایدیله سنده کی نکته یی مدرک اولقله برابر، بالخاصه عثمانلی افکار عمومیه سنه پلک ابی تأثیر لر یامش اولدیغنه قانع. سیاست عمومیه هنرک، بویله آره صره، مجلس مبعوثان عثمانیده، ویا دیگر مواقع مناسبه افکار عثمانیه ایضاحی، طنزجه داغما مستلزم فواید اولور.

تورک اوجاغینک فعالیتی. — یکن مارتک اون سکرینه مصادف جمه کونی اوکلدن صکره، مکتب طبیه تک آیدلماسی مناسبته استابولده اولانان بر قسم اوجاغبیلر «تورک اوجاغی» تک باشوغی حمدالله صبحی پلک، «تورک اوجاغی» تک فعالیتنه دائر برنطق ایراد ایتمشدی. پلک شایان دقت اولان بو نقطده اوجاغک حرب ابتداسندن شمدی یه قدار یایدنی ایشلر، ماده ماده اولارق حاضر و نه آکلاتلیدی. حمدالله صبحی پلک، بر آراق: «بز، آلدن کان هر شیشی یایغنه چالیشدق. اوت، افندیلر! هر شیشی یایدق، دیمورم؛ آلدن کان هر شیشی یایغنه چالیشدق. فقط هر بر آلدن کان، هر ایسته دیکمزی یایمق خصوصنده بر چوق مانع لره راست کلدک. بر، بو مانع لره پلک ملائله قارشى طورمغه چالیشدق. موفق اولایلدیکمز قدرنی یایدق، بونده هیچ امال کوسترمک» دیدیکی حالد صایدق لردن اوجاغک آندن کلوب ساحة فعالیتنه چیقارایلدیکی ایشلرک بیله خیلی جوق اولدینی کوریلوردی. بز، بو ایشلرک ایچندن بللی باشیلرینی آشاغی یه قید ایدیورز:

۱ — حرب باشلا یالی، تورک اوجاغنده، ۱۵۰ قدار علمی، ادبی، اخلاق، فنی، تربیه وی واجتماعی قونفرانس لر ویریش، و بو رقلردن خارج اولق اوزره دینیات، ادبیات واجتماعیات اوزرینه سربست و مناقشه لی درس لر ترتیب اولنش؛

۲ — هپسی تورک و اسلام مدنیت قدیمه سنه عائد اولق اوزره ۲۰۰۰ عکس جامی تدارک ایدیلش و مختلف وقتلرده ارباب هوسه سینمه ایله کوستریلمش؛

۳ — ملی و علمی مقصد لرله قادی و ارکک تنزه سیاحتلری ترتیب اولنش و بو جله دن بروسه یه بر سیاحت مکمله اجرا ایدیلش؛

۴ — اوج دوت دفعه رسم سرکسی یایلمش و بو صورتله تورک رساملری حمایه اولنش و اثرلری ترویج ایدلمش، نتیجه ده یالکمز استابولده «شایان دقت، شایان حرمت و محبت» ۳۵ قدار تورک رسامی موجود اولدینی کورولش. بو رسم سرکیلرندن برنده مزاحی رسملر، قاریقاتورل تشهیر اولونش؛

۵ — بر چوق یوواسز، مکتب سز قالان کنج لرک مکتبلره یرلشمه سنه، و مکتبده اولوبده معاونته محتاج اولانلره یاردیم ایتمش؛

۶ — جهان حربی دولایسیله بوراده محصور و پاره سز قالان روسیه لی تورک — اسلام کنج لرینه بر خیلی معاونتده بولنش [نیز ابی اوپله ویرمش، اوپله رینه الکتریک ایشینی کتیرتمش، آجیقده قالانلرینی مکتبه یرلشدیرمش، اوپوردقاری برده آلمانجه اوقوملری و موسیقی اوگرئمهلری ایچون خصوصی معلمر کتیرمش، سینمه مالرینی، تیاترو و قونفرانس لرینی اولر ایچون داغما آجیق بولندیرمش، زمانیه آلدن کلدیکی قدار پاره ایله ده یاردیمده بولنش]؛

۷ — آجیقده وایشسز قالان استابوللی و آناتولیلی بر چوق نورکره ایش بولمش؛

۸ — بری تورکجه، دیگرى فرانسجه اولق اوزره ایکی کتابخانه تأسیس ایتمش؛

۹ — مزین و مکمل بر قونفرانس سالون یایدیرمش، بو تکله تیاترو و تمثیل لر ایچونده امکان بولنلارقی، بر قاج دفعه تطبیق و تمثیلده ایدیلش؛

۱۰ — سینمه، الکتریک، تله فون کبی «معاصر وسائط» کتیردیلرک، اولردن استفاده اولتمغه باشلانیلش؛

۱۱ — اوجاغک مختلف سالون و اوپله لرینی سوسله مک و تورک آثار نفیسه سی سودیرمک ایچون مختلف رسم و کوزمل یازی قولله کسیون و لوحه لری آلمش؛

۱۲ — عسکرانکه کیده ن اوجاغبیلرک طائله رینه یاردیم ایدیلش؛

۱۳ — اوجاق ماده اییله شمش، کوزله شمش: ملی صنعت اثرلری اولان موبیللر آلینمش، تفریش

ایدیلش، سالون و اوپله لر یوایدیلش؛

۱۴ — اوجاق، آریتسلر، صنعتکار قلم و فورچله، تورک و عثمانلی موسیقی شناسلرینه داغما بر بابا کبی

حرکت ایتمش ، اولنره هر وقت حمایه کوزله باقش ، ازلری شهیر و ترویج ایتمش ،
۱۵ — اوجاق ، هر کیم ایله معاملاتنده انسانیت و ملامت دائره سنده حرکاتده بولنش ، سوبله یکی سوزی ،
ایندیکی و عدمی وقتنده ایفایه چالیشمش ، تجارتخانه لر ایله اولان مناسباتنده ، بو معاملاتی اوکا امین ر « اعتبار
مالی » قازاندرمش .

بورایه قادار صایدلریز ، اوجاگك صرف شخصی و خصوصی تشبثلری حله سندنر . بوندن باشقه ، دوغرودن
دوغرویه اوجاگك کندیسندن کلبوب ، اولنك ملی واجتماعی قیمت و اهمیتك خلق آراستنده آکلاشیلدیه بشلامسندن
کن دیگر موقیتلریده چوقدر . مثلاً بونلرک اك مهمی اوله رق اوجاگك اعضا سناك مقداری چوغالوب ۲۰۰۰ .
بالغ اولدیفنی ، ولایتلرده آجیلان شعبه لرینكده مقداری آرتوب ۲۴ . چبقه یفی ، واردات عمومی سی تزیاید ایدوب
(۳۸۷ ، ۴۰۱) غروشه بالغ اولدیفنی و ولایتلردن بر چوق علمی و ملی مسئله لر حقنده « استیضاح » لر کلوب ، اولنره
موافق جوابلر ویریلدیکی ، و بو استیضاحلرکده مقداری این چوق اولدیفنی ذکر ایتمك لازمدر .

اوجاگك بو فعالیت متادیه سی ، اجنبیلرکده دقتنی جلب ایتمش ، و بو دقت اثری بالخاصه آلمانیا ایله روسیه ده
کورور و نمشد . بو مملکتلرک غزتلری اوجاق حقنده خصوصی مقاله لر یازمشلر و فعالیت ، مقصد و مسلکی حقنده
مطالعهلرده بولمشلردر .

« تورک یوردی » ، بولداش « تورک اوجاغی » فی موقیتله چالیشمه سندن اوتری قوطلولامنی طائلی و وظیفه ییلر .
کوج درنکلی . — مملکت مزده سپور و تربیه بدنیه نك قیمت و اهمیت تکرار آکلاشیلدیه باشلاپلی برینه
آز چوق بکزمین و مختلف یرلرده تشکیل ایدن « کوج درنکی » ، « سپور قلوبی » ، « تربیه بدنیه قلوبی » ، « انجمن
اوجاغی » کیم درنکار لغو ایدیلرک ، حریبه نظارتنك امر و اداره سنا تاهم اولق اوزره « کنجار درنکی » تشکیل
اولنوب ، اون ماده دن عبارت بر قانون موقت نشر اولندی . ۱۰ نیشان تاریخی « طنین » رقیقه زده دوج اولنان
قانونندن آکلاشیلدیه کوره « کورپوزل درنکی » و « دیخار درنکی » آدلرله ایکی قسمدن عبارت اولان بودرنك
عموم عثمانی کنجاری این باشندن عسکر اوجاغنه کلنجه یه قادار تربیه بدنیه یه مجبور طوتاجقدر . موقیتله تطبیق
ایدیلر یلیرسه ، بو قانونك چوق قائده سی اولاجقنه شبهه ایتموروز .

ازمیر آه مصلحتله . — آق حصارده بولونان و سوزینه ایشانیلر بر کنج ، اورا احوالنه دائر شولری
یازیور :

« باندیرمه دن ازمیره قدر بردوم غیر مزروع اراضی کوره مزسکنز . طبیعتك بخشایش فوق العاده سی اوله رق
بو سنه مزروعات یکن سنه لره نسبتله یك زیاده فیض و برکتلدر .

بو ولایتده حیات و معیشت قطعاً بحرانلی دکلدور . فکر و تدبیر و ایجاد بر بیوک حربك هر برده تولیداتیکی
ضیق معیشت و بحرانه بر سد قوی ایله مانع اولمقدور . اقامه قانون اقتصادیه نك صفحات تطبیقیه سی کوزله بر
شکل و صورتده کوزه چاریور . شکر یرینه اوزومك مواد سکریه ی حائر اولان صوبی و یاخود غیس یکنزلر ، پتروله
یرینه خواص احتراقیه یی حائر بر چوق مواد قائم اولمقدور و احتیاجات عمومی بو صورته استیفا ایدلمکده بر .

ولایت بودجه نك تخصیصاتیه آجیلان شمندور مکتبیده این نمرلر ویرمشد . اسکدن مان مان برانجی
مستملکده سی حالی آکدیران استاسیونلرک آوروپا شاتولری قدر شیق و ظریف بنالرنده یشایان و بونلرک برارلتمز
علیه نده بر چوق اتریقهل چویرن اجنبی آجنتهل یرینه شیمدی آییق آلنلی تمیز قلبی ترک کنجاری قائم اولمشد .

ملی تعلیم و تربیه بمعنی . — عموماً تعلیم و تربیه مسئله لرله اوغراشمق مقصدیه یوقاریکی اسنده بر جمعیت
تشکیل ایدوب ، نیشان اورتالرنده رسم کسادی اجرا اولندی . مؤسس و مقبثلرینك بر قسمی تعلیم و تربیه مملکت
منسوب اولان بوجمیه موقیت و اوزون عمر دیلهرز .

اداره دن

معارف نظارت هیلرینه نکر . — معارف نظارت جلیله سی طرفندن نشر اولنان کتاب و رساله لرک
« تورک یوردی » خصوصی کتبخانه سنه اهدا بوورده یندن دولای نظارت معارفلیه عرض تشکرات ایلهرز .

« قدر » مطبعه سی

مدیری : آق چوره اوغلی یوسف